

www.2010againstpoverity.eu
2010againstpoverity@ec.europa.eu

Σας ενδιαφέρουν οι **εκδόσεις** της Γενικής Διεύθυνσης Απασχόλησης, Κοινωνικών Υποθέσεων και Ισότητας Ευκαιριών;

Αν ναι, μπορείτε να τις μεταφορτώσετε ή να εγγραφείτε για δωρεάν συνδρομή:

<http://ec.europa.eu/social/publications>

Μπορείτε επίσης να εγγραφείτε δωρεάν στο ηλεκτρονικό πληροφοριακό δελτίο *Social Europe* της Ευρωπαϊκής Επιτροπής **<http://ec.europa.eu/social/e-newsletter>**

<http://ec.europa.eu/social/>

Υπηρεσία Εκδόσεων

ISBN 978-92-79-13667-2

9 789279 136672

ΕΡΕΥΝΑ ΤΟΥ ΕΥΡΩΒΑΡΟΜΕΤΡΟΥ ΓΙΑ ΤΗ ΦΤΩΧΕΙΑ ΚΑΙ ΤΟΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟ 2009

Ευρωπαϊκή Επιτροπή

2010
Ευρωπαϊκό έτος
για την καταπολέμηση
της φτώχειας και
του κοινωνικού
αποκλεισμού

www.2010againstopoverty.eu

**Η Άμεση Ευρώπη είναι μια υπηρεσία που σας βοηθά να βρείτε
απαντήσεις στα ερωτήματά σας για την Ευρωπαϊκή Ένωση**

Αριθμός δωρεάν τηλεφωνικής κλήσης (*):

00 800 6 7 8 9 10 11

(*) Ορισμένες εταιρείες κινητής τηλεφωνίας δεν επιτρέπουν την πρόσβαση στους
αριθμούς 00 800 ή μπορεί να χρεώνουν την κλήση.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΝΟΜΙΚΟΥ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ

Δεν είναι υπεύθυνη ούτε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ούτε κάποιο άτομο που ενεργεί εκ μέρους της Επιτροπής για την ενδεχόμενη χρήση των πληροφοριών που περιλαμβάνονται στην έκδοση αυτή.

Φωτογραφίες Michel Loriaux © Ευρωπαϊκή Ένωση

Περισσότερες πληροφορίες για την Ευρωπαϊκή Ένωση παρέχονται από το διαδίκτυο (<http://europa.eu>).

Βιβλιογραφικό δελτίο παρατίθεται στο τέλος του τεύχους.

Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2009

ISBN 978-92-79-13667-2

doi: 10.2767/51489

© Ευρωπαϊκή Ένωση, 2009

Επιτρέπεται η αναπαραγωγή με αναφορά της πηγής.

Δεν επιτρέπεται η αναπαραγωγή φωτογραφιών.

Printed in Belgium

ΤΥΠΩΜΕΝΟ ΣΕ ΧΑΡΤΙ ΛΕΥΚΑΣΜΕΝΟ ΧΩΡΙΣ ΧΛΩΡΙΟ

ΕΡΕΥΝΑ ΤΟΥ ΕΥΡΩΒΑΡΟΜΕΤΡΟΥ ΓΙΑ ΤΗ ΦΤΩΧΕΙΑ ΚΑΙ ΤΟΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟ | 2009

Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης

2009 — 8 σ. — 21 × 29,7 cm

ISBN 978-92-79-13667-2

doi: 10.2767/51489

Η έκδοση αυτή διατίθεται σε έντυπη μορφή σε όλες τις επίσημες γλώσσες της ΕΕ.

Πώς θα προμηθευτείτε εκδόσεις της ΕΕ

Εκδόσεις επί πληρωμή:

- από το EU Bookshop: <http://bookshop.europa.eu>,
- από τα βιβλιοπωλεία, εάν γνωρίζετε τίτλο, εκδότη ή/και αριθμό ISBN,
- απευθείας σε έναν από τους αντιπροσώπους πωλήσεων μας.
Στοιχεία επικοινωνίας: <http://bookshop.europa.eu> ή στείλτε φαξ στον αριθμό: +352 2929-42758.

Δωρεάν εκδόσεις:

- από το EU Bookshop: <http://bookshop.europa.eu>,
- από τις αντιπροσωπείες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ή τα γραφεία εκπροσώπησης της.
Στοιχεία επικοινωνίας: <http://ec.europa.eu> ή στείλτε φαξ στον αριθμό +352 2929-42758.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η αλληλεγγύη είναι μια από τις κατευθυντήριες αρχές της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Συνεπάγεται ότι όλοι οι πολίτες θα πρέπει να μπορούν να μοιράζονται τα οφέλη της ευημερίας, καθώς επίσης και τα βάρη σε δύσκολες περιόδους. Ωστόσο, σχεδόν 80 εκατομμύρια Ευρωπαίοι ζουν κάτω από το όριο της φτώχειας και πολλοί αντιμετωπίζουν σοβαρά εμπόδια σχετικά με την πρόσβαση στην εργασία, την εκπαίδευση, τη στέγαση καθώς και τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες.

Δέκα χρόνια μετά τη δέσμευση των επικεφαλής κρατών και κυβερνήσεων σε μια μεγάλη εκστρατεία για την καταπολέμηση της φτώχειας στην ΕΕ, το 2010 θα είναι το **Ευρωπαϊκό Έτος για την Καταπολέμηση της Φτώχειας και του Κοινωνικού Αποκλεισμού**. Η εκστρατεία περιλαμβάνει τέσσερις γενικούς στόχους και κατευθυντήριες αρχές:

- αναγνώριση του δικαιώματος των ατόμων τα οποία βιώνουν τη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό, σε αξιοπρέπεια και ενεργό ρόλο στην κοινωνία.
- συνυπευθυνότητα και συμμετοχή στη μάχη για την καταπολέμηση της φτώχειας, δίνοντας έμφαση σε συλλογική αλλά και μεμονωμένη δράση.
- προώθηση της συνοχής, υπογραμμίζοντας τα πλεονεκτήματα εξάλειψης της φτώχειας και μεγαλύτερης κοινωνικής ένταξης, για όλα τα μέλη της κοινωνίας.
- πολιτική δέσμευση και συγκεκριμένη δράση για την εξάλειψη της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού σε όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης, καθώς επίσης και δέσμευση για την επίτευξη των στόχων αυτών μέσα στην κοινωνία.

Στο φυλλάδιο αυτό θα βρείτε μια επισκόπηση των πιο αξιόλογων πορισμάτων έρευνας του Ευρωβαρόμετρου για την φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό, η οποία δημοσιεύτηκε τον Οκτώβριο του 2009.

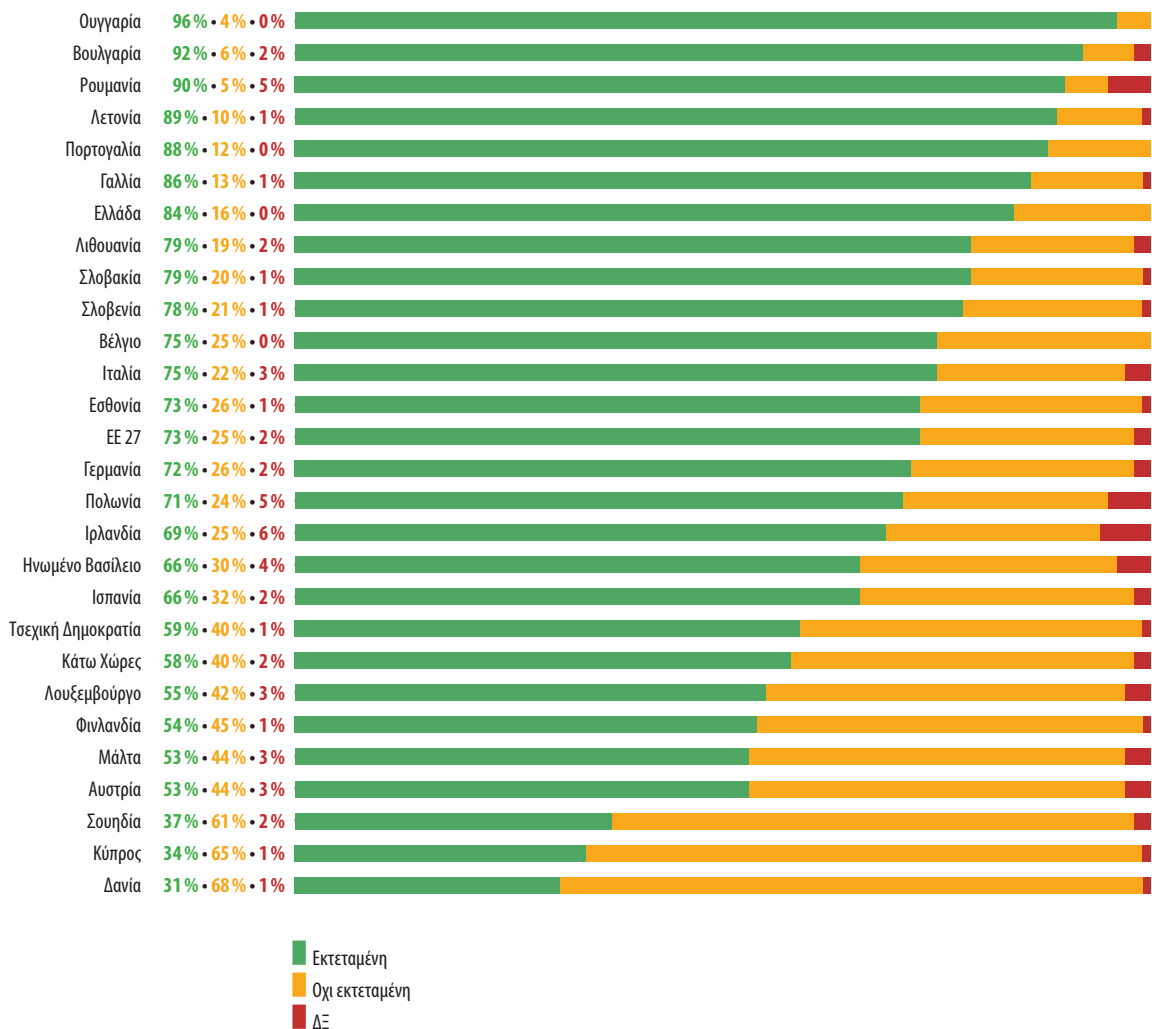
Την έρευνα ανέθεσε η Γενική Διεύθυνση Απασχόλησης, Κοινωνικών Υποθέσεων και Ίσων Ευκαιριών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, και διεξήχθη μεταξύ 28 Αυγούστου και 17 Σεπτεμβρίου 2009 από την *TNS Opinion & Social network*. Στο παράρτημα μετά την έκθεση, παρατίθεται σημείωση τεχνικής φύσεως σχετικά με τον τρόπο που διεξήχθησαν οι συνεντεύξεις από τα Ιδρύματα στη *TNS Opinion & Social network* καθώς και πίνακες με τα αποτελέσματα.

1. ΠΟΙΑ ΕΙΝΑΙ Η ΑΝΤΙΛΗΨΗ ΤΟΥ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΦΤΩΧΕΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΕ

Σχεδόν 80 εκατομμύρια άτομα στην ΕΕ ή το 16% του συνολικού πληθυσμού της ζουν κάτω από το όριο της φτώχειας. Σύμφωνα με την έρευνα, οι Ευρωπαίοι ορίζουν τη φτώχεια με διαφορετικούς τρόπους. 24% των πολιτών θεωρούν κάποιον φτωχό όταν οι πόροι του είναι τόσο περιορισμένοι που δεν μπορεί να συμμετέχει πλήρως στην κοινωνία στην οποία ζει. 22% των ερωτηθέντων θεωρούν φτώχεια την αδυναμία να ανταπεξέλθει κάποιος οικονομικά στα βασικά απαραίτητα αγαθά, ενώ 21% θεωρούν φτώχεια την εξάρτηση από φιλανθρωπία ή δημόσιες επιδοτήσεις. Μια σημαντική μειονότητα (18%) πιστεύει κάποιος είναι φτωχός όταν άνθρωποι είναι φτωχοί όταν έχουν μηνιαίως για να ζήσουν λιγότερους πόρους από αυτούς που ορίζει το κατώτατο όριο φτώχειας.

Σχεδόν τα τρία τέταρτα των ερωτηθέντων (73%) νιώθουν ότι η φτώχεια στη χώρα τους είναι εκτεταμένη. Ωστόσο, η αντίληψη που επικρατεί σχετικά με την ένταση του φαινομένου διαφέρει σημαντικά από χώρα σε χώρα.

Θα λέγατε ότι η φτώχεια στη (ΧΩΡΑ ΜΑΣ) είναι ...;

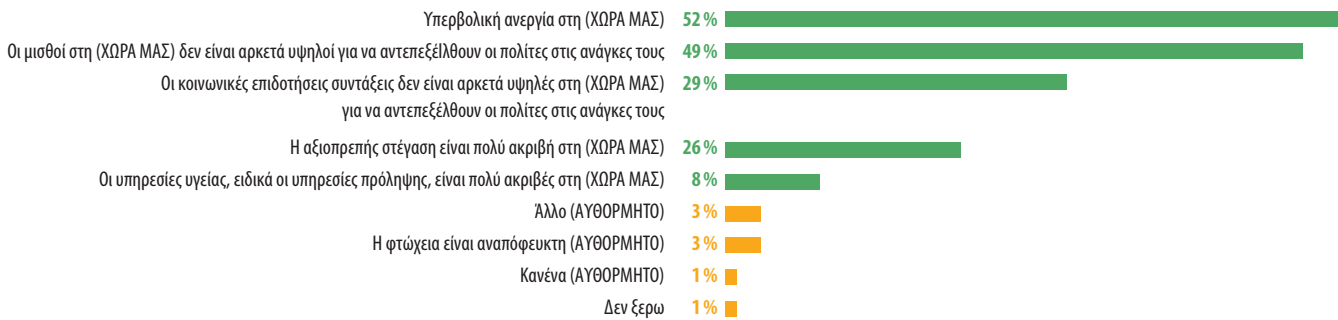

Περισσότεροι από οκτώ στους δέκα Ευρωπαίους (84%) πιστεύουν ότι η φτώχεια έχει αυξηθεί στη χώρα τους κατά τα τελευταία τρία χρόνια. Περισσότεροι από τους μισούς κατοίκους της Ουγγαρίας (64%), της Λετονίας (62%) και της Ελλάδας (54%) πιστεύουν ότι η φτώχεια έχει «αυξηθεί έντονα».

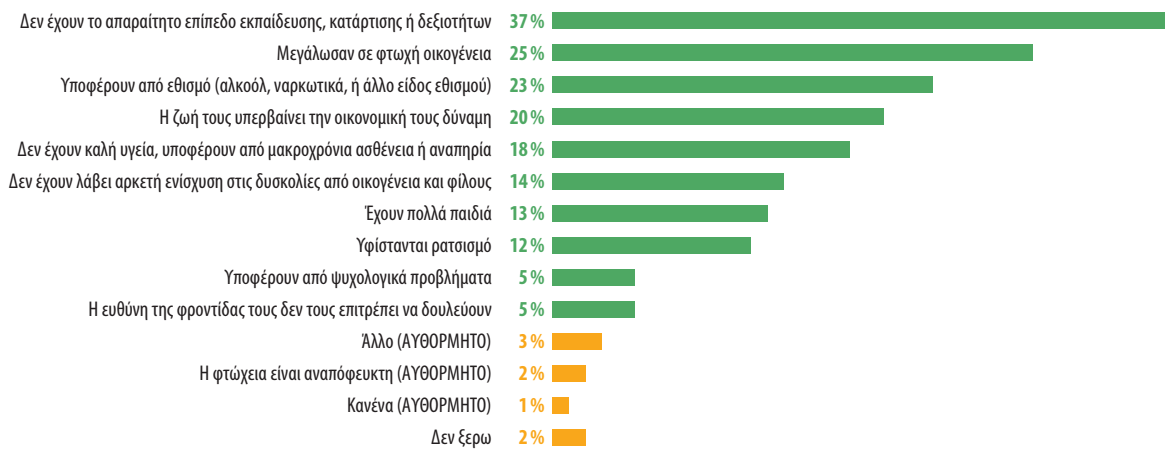
2. ΠΟΙΑ ΘΕΩΡΟΥΝΤΑΙ ΑΙΤΙΑ ΤΗΣ ΦΤΩΧΕΙΑΣ

Τα αίτια της φτώχειας μπορεί να είναι «κοινωνικά» αλλά και «ατομικά». Συνήθη «κοινωνικά» αίτια της φτώχειας θεωρούνται τα υψηλά ποσοστά ανεργίας και οι ανεπαρκείς αμοιβές, ενώ συνήθη προσωπικά αίτια θεωρούνται η έλλειψη εκπαίδευσης, κατάρτισης ή δεξιοτήτων, καθώς επίσης και η «κληρονομική» φτώχεια.

Κατά τη γνώμη σας, ποια από τα παρακάτω δύο στοιχεία εξηγούν καλύτερα γιατί οι άνθρωποι είναι φτωχοί;

Σκεπτόμενοι τους ίδιους τους φτωχούς, κατά τη γνώμη σας, ποιοι δύο από τους παρακάτω λόγους εξηγούν καλύτερα γιατί είναι φτωχοί; (ΚΑΝΕΤΕ ΕΝΑΛΛΑΓΗ ΣΤΗ ΣΕΙΡΑ-ΜΕΓΙΣΤΟ 2 ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ)

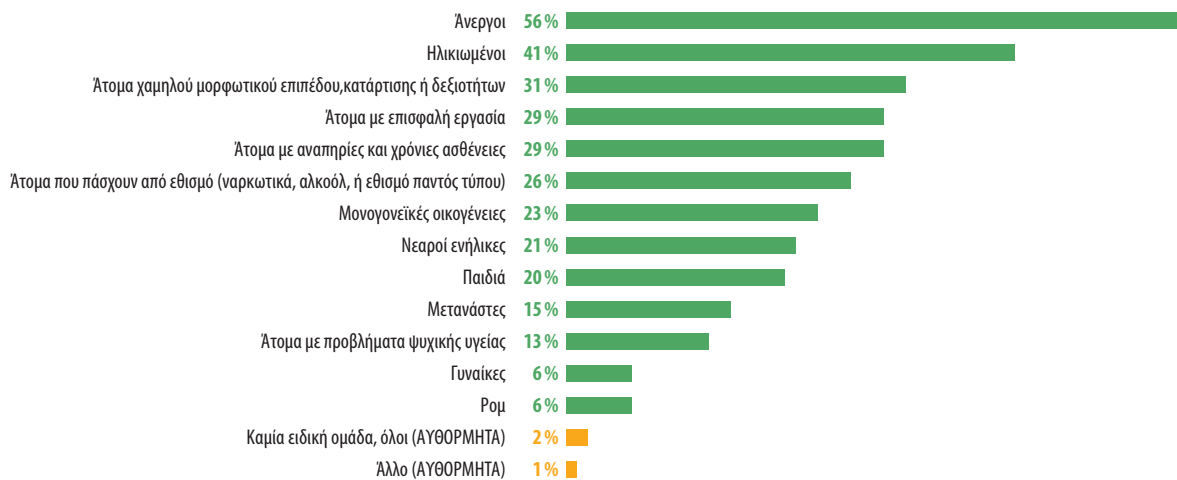
Αίτια φτώχειας θεωρούνται η έλλειψη εκπαίδευσης, κατάρτισης ή δεξιοτήτων από ένα 53 % των ερωτηθέντων σε Ολλανδία και ένα 51 % των ερωτηθέντων σε Δανία και Γερμανία. Στη νότια Ευρώπη – και ιδιαίτερως στην Κύπρο (44 %) – θεωρείται κυρίως ένα «κληρονομικό» πρόβλημα. Οι Νοτιοευρωπαίοι δίνουν επίσης μεγαλύτερη έμφαση σε οικογενειακούς και κοινωνικούς δεσμούς (π.χ. το 32 % των ερωτηθέντων στην Πορτογαλία πιστεύουν ότι οι άνθρωποι είναι φτωχοί επειδή δε δέχονται αρκετή ενίσχυση από οικογένεια ή φίλους τους).

Σε πολλές χώρες, θεωρείται ότι η φτώχεια συνδέεται με το υψηλό κόστος της στέγασης: το 67 % των Ευρωπαίων θεωρούν δύσκολο να βρουν αξιοπρεπή στέγη σε λογική τιμή. Η ίδια άποψη επικρατεί επίσης σε Τσεχία και Κύπρο (αμφότερες 89%), καθώς επίσης και σε Λουξεμβούργο, Μάλτα (έκαστη 86%) και Σλοβακία (84%).

3. ΠΟΙΟΙ ΚΙΝΔΥΝΕΥΟΥΝ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟ ΑΠΟ ΤΗ ΦΤΩΧΕΙΑ;

Περισσότεροι από τους μισούς Ευρωπαίους (56%) πιστεύουν ότι οι άνεργοι είναι πιο επιρρεπείς στη φτώχεια. Στο μεταξύ, 41% των Ευρωπαίων πιστεύουν ότι οι ηλικιωμένοι είναι οι πιο ευάλωτοι, και το 31% θεωρούν ότι όσοι έχουν χαμηλό επίπεδο εκπαίδευσης, κατάρτισης και δεξιοτήτων είναι πιο επιρρεπείς. Άλλες κοινωνικές κατηγορίες τις οποίες οι Ευρωπαίοι θεωρούν ευπαθείς είναι τα άτομα με προσωρινά συμβόλαια εργασίας, τα άτομα με αναπηρίες και τα άτομα τα οποία πάσχουν από μακροχρόνιες ασθένειες.

Μεταξύ των παρακάτω ομάδων του πληθυσμού (ΧΩΡΑ ΜΑΣ), ποιες κατά τη γνώμη σας διατρέχουν τον μεγαλύτερο κίνδυνο φτώχειας;

Η έρευνα δείχνει επίσης ότι η ηλικία παίζει σημαντικό ρόλο στη διαμόρφωση της κοινής γνώμης σχετικά με την ευάλωτη θέση των ηλικιωμένων: Πολύ λιγότεροι νεαροί Ευρωπαίοι (ηλικίας 15-24 ετών) απ' ό τι 'μεγαλύτεροι' Ευρωπαίοι (ηλικίας 55 ετών και άνω) πιστεύουν ότι οι ηλικιωμένοι είναι πιο επιρρεπείς στη φτώχεια (33% σε σχέση με 45%, αντίστοιχα).

4. ΠΟΙΟΙ ΕΥΡΩΠΑΙΟΙ ΘΕΩΡΟΥΝ ΟΤΙ ΔΙΑΤΡΕΧΟΥΝ ΚΙΝΔΥΝΟ ΟΙ ΙΔΙΟΙ;

Ενώ θεωρούν ότι η φτώχεια είναι ευρέως διαδεδομένο φαινόμενο και ότι αυξάνεται, οι περισσότεροι Ευρωπαίοι δε θεωρούν ότι κινδυνεύουν προσωπικά από τη φτώχεια.

Σύμφωνα με «ελέγχους εκτίμησης κινδύνου» – σχετικά με το αν έχουν τη δυνατότητα να πληρώνουν λογαριασμούς, αν φοβούνται ότι είναι υπερχρεωμένοι, αν θεωρούν ότι θα παραμείνουν στη δουλειά τους (ή όχι) και αν φοβούνται μήπως μείνουν άστεγοι – φαίνεται ότι οι περισσότεροι Ευρωπαίοι είναι αισιόδοξοι για την προσωπική τους κατάσταση.

Ένα νοικοκυριό μπορεί να έχει διαφορετικές πηγές εισοδήματος και μπορεί να συνεισφέρουν σε αυτό παραπάνω από ένα άτομα. Σκεπτόμενοι το μηνιαίο οικογενειακό σας εισόδημα, είναι το νοικοκυριό σας ικανό να ανταπεξέρχεται στις ανάγκες του ...;

	Εύκολα	Μέτρια	Δύσκολα	ΔΞ		Εύκολα	Μέτρια	Δύσκολα	ΔΞ
EE 27	30%	56%	12%	2%	IT	24%	61%	13%	2%
DK	57%	37%	5%	1%	MT	24%	65%	9%	2%
SE	53%	41%	4%	2%	SK	24%	63%	13%	-
NL	50%	40%	8%	2%	CY	23%	54%	23%	-
LU	47%	46%	5%	2%	PL	21%	59%	17%	3%
DE	45%	45%	9%	1%	PT	21%	62%	15%	2%
AT	43%	50%	6%	1%	EE	20%	65%	13%	2%
FI	43%	53%	3%	1%	LT	20%	60%	18%	2%
BE	38%	50%	11%	1%	CZ	17%	69%	13%	1%
UK	35%	54%	8%	3%	LV	12%	56%	30%	2%
SI	33%	54%	13%	-	EL	11%	54%	35%	-
IE	30%	54%	10%	6%	RO	9%	63%	24%	4%
ES	28%	60%	10%	2%	BG	5%	52%	40%	3%
FR	25%	62%	12%	1%	HU	5%	61%	34%	-

Ο κίνδυνος φτώχειας για τους ανέργους είναι πολύ πιο έντονος από το μέσο όρο της ΕΕ:

- Οι άνεργοι είναι σχεδόν δύο φορές πιο πιθανό να φοβούνται μήπως καταλήξουν υπερχρεωμένοι (50% σε σχέση με το μέσο όρο της ΕΕ που είναι 27%).
- Είναι σχεδόν δύο φορές πιο πιθανό να αντιμετωπίσουν συνεχείς δυσκολίες στην κάλυψη των αναγκών τους και των λογαριασμών τους καθώς και στις πιστωτικές υποχρεώσεις τους (46% σε σχέση με 21%).
- Είναι τρεις φορές πιο δύσκολο για αυτούς να καταφέρουν να καλύψουν σε επίπεδο 'νοικοκυριού' τις ανάγκες τους (31% σε σχέση με 12%).
- Πιστεύουν ότι είναι δυο φορές πιο πιθανό να καταλήξουν άστεγοι (16% σε σχέση με 7%).

5. ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΦΤΩΧΕΙΑΣ

Οι Ευρωπαίοι οι οποίοι δυσκολεύονται να ανταπεξέλθουν στις ανάγκες τους είναι πολύ λιγότερο ικανοποιημένοι από τη ζωή τους συγκριτικά με το μέσο όρο της ΕΕ. Είναι επίσης λιγότερο ικανοποιημένοι από την υγεία και την οικογενειακή τους ζωή.

Ικανοποίηση σχετικά με ... (μέσο όρο των αποτελεσμάτων, σε κλίμακα από το 1 ως το 10, όπου 1 σημαίνει πολύ δυσαρεστημένος και 10 πολύ ικανοποιημένος)	ΕΕ 27 μέσος όρος	Δυνατότητα νοικοκυριού να καλύπτει τις ανάγκες του		
		Εύκολα	Μέτρια	Δύσκολα
...τη ζωή γενικά	6,9	7,8	6,7	4,9
...την προσωπική υγεία	7,2	7,6	7,2	6,3
...την οικογενειακή ζωή	7,7	8,2	7,7	6,7

Δεν είναι μόνο αυτές οι αντιληπτές επιπτώσεις της φτώχειας. Σχεδόν εννιά στους δέκα Ευρωπαίους (87%) πιστεύουν ότι η φτώχεια αποτελεί εμπόδιο για τους πολίτες για αξιοπρεπή στέγαση, οκτώ στους δέκα πιστεύουν ότι το να είναι κάποιος φτωχός περιορίζει την πρόσβαση του σε ανώτερη εκπαίδευση ή επιμόρφωση ενηλίκων και ένα 74% πιστεύουν ότι η φτώχεια μειώνει τις πιθανότητες τους να βρουν δουλειά. Η πλειονότητα των Ευρωπαίων (60%) πιστεύουν ότι επηρεάζεται η πρόσβαση σε αξιοπρεπή βασική σχολική εκπαίδευση και ένα 54% πιστεύουν ότι η δυνατότητα διατήρησης ενός δικτύου φίλων και γνωστών περιορίζεται από τη φτώχεια. Πολλοί επίσης θεωρούν ότι οι δημόσιες υπηρεσίες δεν είναι οικονομικά προσιτές. Ίσως αυτό εξηγεί γιατί η φτώχεια θεωρείται εμπόδιο στην πρόσβαση σε αυτές.

→ Λόγω της γήρανσης του πληθυσμού, οι υπηρεσίες μακροχρόνιας φροντίδας αποτελούν πηγή ανησυχίας: το 45% πιστεύουν ότι οι υπηρεσίες αυτές δεν είναι οικονομικά προσιτές. Περίπου το ένα τρίτο (35%) πιστεύουν ότι οι υπηρεσίες παιδικής μέριμνας είναι υπερβολικά ακριβές, ενώ το 34% νιώθουν το ίδιο για τις υπηρεσίες κοινωνικής στέγασης.

Η πλειονότητα των Ευρωπαίων δεν αναφέρουν δυσκολίες για την πρόσβαση τους σε χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες, ωστόσο η εικόνα για τους πιο ευάλωτους είναι πολύ διαφορετική.

→ **Οι άνεργοι:** επτά στους δέκα άνεργους Ευρωπαίους δυσκολεύονται να πάρουν ενυπόθηκο δάνειο, τη στιγμή που ο μέσος όρος στην ΕΕ για το ίδιο θέμα είναι 49%. Ένα επιπλέον 58% των ανέργων, σε σχέση με το μέσο όρο της ΕΕ που είναι 34%, δυσκολεύονται να πάρουν δάνειο και ένα 47% δυσκολεύονται να βγάλουν πιστωτική κάρτα (μέσος όρος της ΕΕ 27%).

→ **Οι Ευρωπαίοι οι οποίοι δυσκολεύονται να ανταπεξέλθουν στις ανάγκες τους:** σχεδόν τρεις στους τέσσερις από αυτούς τους πολίτες (72%) δυσκολεύονται να πάρουν ενυπόθηκο δάνειο, 64% δυσκολεύονται να πάρουν δάνειο και το 55% δυσκολεύονται να βγάλουν πιστωτική κάρτα.

Χρηματοπιστωτικός αποκλεισμός: μεγάλη ανησυχία

Μόλις ένας πολίτης περιπέσει σε φτώχεια, είναι πολύ δύσκολο να βγει από τον φαύλο αυτό κύκλο. Οι συγκρίσεις σε εθνικό επίπεδο δείχνουν ακόμα μεγαλύτερες ανισότητες όσον αφορά στην πρόσβαση σε χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες:

Απόκτηση ενυπόθηκου δανείου: μόνο 20% των ερωτηθέντων στην Φινλανδία λένε ότι αντιμετωπίζουν δυσκολίες, συγκριτικά με 90% στην Ισπανία.

Απόκτηση καταναλωτικού δανείου: οι απαντήσεις κυμαίνονται από μόλις 12% στην Φινλανδία όπου δηλώνουν ότι δυσκολεύονται να αποκτήσουν δάνεια, μέχρι τη μεγάλη πλειονότητα που φτάνει το 78% στην Ισπανία. Τουλάχιστον μισοί από τους ερωτηθέντες σε Βουλγαρία (53%) και Κύπρο (50%) ανέφεραν επίσης δυσκολίες.

Απόκτηση πιστωτικής κάρτας: ο αριθμός των ανθρώπων που αντιμετωπίζουν δυσκολίες να βγάλουν απλά μια πιστωτική κάρτα κυμαίνεται από 12% σε Ολλανδία και Σουηδία έως 55% στην Ισπανία.

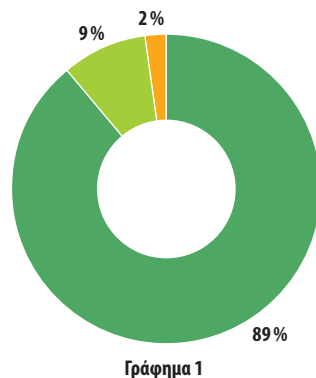
6. ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΗΣ ΦΤΩΧΕΙΑΣ

Κατά μέσο όρο, 89% των Ευρωπαίων δηλώνουν ότι πρέπει οι εθνικές κυβερνήσεις τους να αναλάβουν άμεση δράση για την καταπολέμηση της φτώχειας. (Δείτε γράφ. 1).

Αυτή την άποψη δεν την έχουν μόνο όσοι προσπαθούν να ανταπεξέλθουν οικονομικά στις ανάγκες τους. 85% των ερωτηθέντων οι οποίοι ανήκουν στους εύπορους βάσει του οικογενειακού εισοδήματός τους συμφωνούν ότι η φτώχεια αποτελεί πρόβλημα το οποίο χρειάζεται την άμεση δράση της κυβέρνησης.

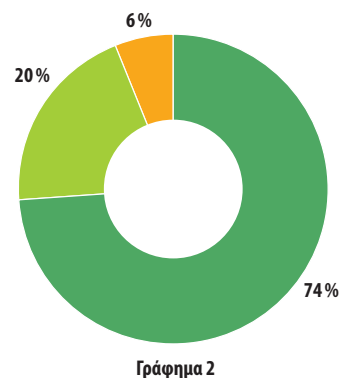
Για κάθε μία από τις παρακάτω δηλώσεις, συμφωνείτε ή διαφωνείτε ότι ... η φτώχεια στη (ΧΩΡΑ ΜΑΣ) αποτελεί πρόβλημα το οποίο χρήζει άμεσης δράσης από την κυβέρνηση.

■ Συμφωνώ
■ Διαφωνώ
■ ΔΞ

Συνολικά, πόσο σημαντικό θεωρείτε το ρόλο της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην καταπολέμηση της φτώχειας;

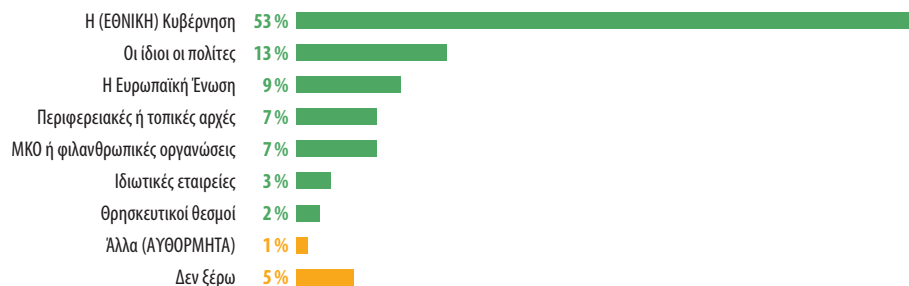
■ Σημαντικό
■ Όχι σημαντικό
■ ΔΞ

Ακόμα και αν οι Ευρωπαίοι δε θεωρούν την Ευρωπαϊκή Ένωση κύρια υπεύθυνη για την καταπολέμηση της φτώχειας, πολλοί εν τούτοις θεωρούν το ρόλο της σημαντικό (28% θεωρούν το ρόλο της ΕΕ «πολύ σημαντικό», και το 46% «σχετικά σημαντικό»).

Η άποψη ότι η ΕΕ διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην καταπολέμηση της φτώχειας είναι διαδεδομένη στην Ευρώπη, με μεγαλύτερα ποσοστά ομοφωνίας να καταγράφονται σε Μάλτα (93%) και Σλοβακία (91%).

Κατά τη γνώμη σας, από την ακόλουθη λίστα, ποιος είναι κυρίως υπεύθυνος για τη μείωση ή την πρόληψη της φτώχειας στη (ΧΩΡΑ ΜΑΣ);

Ανά την Ευρώπη, 53% νιώθουν ότι οι εθνικές κυβερνήσεις τους είναι οι κύριοι υπεύθυνοι για την καταπολέμηση της φτώχειας. Σε εθνικό επίπεδο, το ποσοστό των ατόμων που έχει αυτή την άποψη κυμαίνεται από 24% (σε Γαλλία) έως 85% (σε Βουλγαρία). Άλλες χώρες στις οποίες πάνω από τρία τέταρτα των κατοίκων τους πιστεύουν ότι ο ρόλος της κυβέρνησής τους είναι ουσιαστικός είναι η Ουγγαρία (80%) και η Λετονία (77%). Υπάρχουν επίσης και άλλοι παράγοντες που θεωρούνται σημαντικοί για την ανάληψη δράσης:

- Περισσότερο από ένα τέταρτο των Ολλανδών ερωτηθέντων νιώθουν ότι η καταπολέμηση της φτώχειας είναι πρωτίστως ευθύνη των **ιδίων των πολιτών** (27% σε σχέση με το μέσο όρο της ΕΕ, 13%). Η Φινλανδία είναι το μόνο κράτος μέλος όπου το ένα πέμπτο των κατοίκων έχουν την ίδια αντίληψη επί του θέματος (22%).
- Περισσότερο από ένα τέταρτο των Γάλλων ερωτηθέντων πιστεύουν ότι η καταπολέμηση της φτώχειας είναι πρωτίστως ευθύνη **ΜΚΟ ή φιλανθρωπικών ιδρυμάτων** (26% σε σχέση με το μέσο όρο της ΕΕ, 7%).
- Στην Ελλάδα, το 23% νιώθουν ότι η καταπολέμηση της φτώχειας αποτελεί κυρίως ευθύνη της **Ευρωπαϊκής Ένωσης** (σε σχέση με το μέσο όρο της ΕΕ, 9%). Στο Λουξεμβούργο, 20% των κατοίκων έχουν την ίδια αντίληψη επί του θέματος.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Οι πολίτες της ΕΕ γνωρίζουν καλά την έκταση του προβλήματος της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού στη σημερινή κοινωνία: σχεδόν τρεις στους τέσσερις νιώθουν ότι η φτώχεια είναι εκτεταμένη στη χώρα τους, ακόμα και αν οι απόψεις ποικίλουν έντονα μεταξύ κρατών μελών. Η αντίληψη των ανθρώπων για τον ορισμό της φτώχειας είναι όταν ο πολίτης έχει τόσο περιορισμένους πόρους ώστε να μην μπορεί να συμμετέχει πλήρως στην κοινωνία, να μην μπορεί να ανταπεξέλθει οικονομικά στα βασικά αγαθά τα οποία χρειάζεται κάποιος για να ζήσει ή να βασίζεται σε φιλανθρωπία ή δημόσιες επιδοτήσεις.

Πάνω από 80% των Ευρωπαίων αναφέρουν ότι η φτώχεια έχει αυξηθεί στη χώρα τους τα τελευταία τρία χρόνια. Αυτό το αποτέλεσμα πρέπει να ερμηνευτεί στα πλαίσια της τρέχουσας οικονομικής κρίσης, η οποία είναι πιθανόν να έχει μακροχρόνιες επιπτώσεις στην ανάπτυξη και την απασχόληση στην ΕΕ.

Πιο διαδεδομένα «κοινωνικά» αίτια της φτώχειας θεωρούνται η ανεργία και οι χαμηλοί μισθοί οι οποίοι δεν επιτρέπουν στους πολίτες να ανταπεξέλθουν στις ανάγκες τους. Άλλο ένα αίτιο φτώχειας θεωρείται επίσης το υψηλό κόστος στέγασης: δύο τρίτα των Ευρωπαίων δυσκολεύονται να εξασφαλίσουν αξιοπρεπή στέγη σε λογική τιμή. Η έλλειψη εκπαίδευσης, κατάρτισης ή δεξιοτήτων, η «κληρονομική» φτώχεια και ο εθισμός θεωρούνται τα σημαντικότερα ατομικά αίτια.

Η έρευνα επιβεβαιώνει την αντίληψη που κυριαρχεί για την ευάλωτη κατάσταση των ανέργων: περισσότεροι από τους μισούς Ευρωπαίους πιστεύουν ότι οι άνεργοι κινδυνεύουν περισσότερο από τη φτώχεια. Σχεδόν οι μισοί πιστεύουν ότι οι άνεργοι πρέπει να αποτελούν ομάδα προτεραιότητας για τη λήψη κοινωνικής αρωγής. Οι ηλικιωμένοι επίσης θεωρούνται μια ιδιαίτερος ευπαθή κοινωνική ομάδα.

Οι άνεργοι επίσης νιώθουν περισσότερο ότι κινδυνεύουν από τη φτώχεια σε σχέση με τους υπόλοιπους Ευρωπαίους. Επιπλέον, η έρευνα παρέχει στοιχεία για την αποκαλούμενη «παγίδα της φτώχειας»: μόλις τα άτομα περιπέσουν σε φτώχεια, είναι πολύ δύσκολο να ξεφύγουν από αυτή. Η έρευνα δείχνει, για παράδειγμα, ότι σχεδόν 75% όσων δεν ανταπεξέρχονται οικονομικά στις ανάγκες τους, αντιμετωπίζουν δυσκολία στη λήψη ενυπόθηκου δανείου, σχεδόν το ένα τρίτο δυσκολεύονται να λάβουν δάνειο και περισσότεροι από τους μισούς δυσκολεύονται να βγάλουν πιστωτική κάρτα.

Οι Ευρωπαίοι πιστεύουν ότι η φτώχεια αποτελεί πρόβλημα το οποίο χρήζει άμεσης δράσης: εννιά στους δέκα υποστηρίζουν ότι αυτή η δράση πρέπει να προέλθει από την κυβέρνησή τους. Πάνω από τους μισούς ερωτηθέντες θεωρούν ότι η κυβέρνηση τους είναι κυρίως υπεύθυνη για τη μείωση και την πρόληψη της φτώχειας.

Τέλος, σχεδόν τα τρία τέταρτα των Ευρωπαίων πολιτών πιστεύουν ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση μπορεί να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στην καταπολέμηση της φτώχειας.